

Τα όνειρα και οι αίρετικοί (Πρωτοπρ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Επίκ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 9 Μαΐου, 2018

Διαβάζοντας σέ διάφορα αίρετικά ἔντυπα τόν τρόπο, δυστυχῶς, πού κάποιοι συνάνθρωποί μας ἐγκατέλειψαν τήν Ἑκκλησία τοῦ Χριστοῦ γιά νά ἐνταχθοῦν σέ μιά αίρετική κίνηση, πολλές φορές διαπιστώνουμε, ἐκτός ἀπό τήν ἀπουσία γνώσης τῆς Ὁρθόδοξης πίστης, νά γίνεται λόγος καί γιά ἔνα ἄλλο φαινόμενο. Γιά τά **ὄνειρα**.

Στά πλαίσια τῆς διαδικασίας ἔνταξής τους στόν αίρετικό χῶρο, συχνά κάνουν λόγο γιά μιά ξεχωριστή ἐμπειρία πού εἶχαν, ὅπως τή φανέρωση τοῦ Χριστοῦ στό ὄνειρό τους, τήν περιγραφή είδυλλιακῶν πνευματικῶν καταστάσεων καί ἄλλοτε τήν ἀποκάλυψη γεγονότων, πού προκαλοῦν φόβο καί ἀγωνία σέ ὄνειρα πού εἶδαν στόν ὕπνο τους. Τά ὄνειρα αύτά ὅλοι τους τά θεώρησαν ώς ἐμπειρική ἀπόδειξη τῆς θείας παρουσίας, ώς ἐπιβράβευση καί ἐνίσχυση στό νέο τρόπο ζωῆς τους, στόν αίρετικό δηλαδή χῶρο, σέ συνδυασμό μέ τή μόνιμη ψευδαίσθηση, ὅτι ἐκεῖ γνώρισαν τόν Χριστό ἀληθινά.

Δέν θά σταθοῦμε στήν ἐπιστημονική ἐρμηνεία τῶν ὄνειρων. Θά σταθοῦμε σ' ἔνα ἄλλο βασικό καί θεμελιώδη παράγοντα. Στό ὅτι στίς αίρετικές κινήσεις δέν ὑπάρχει ἡ δυνατότητα, πού νά μπορεῖ κάποιος νά διακρίνει τίς νόθες ἐμπειρίες ἀπό τίς γνήσιες καί τοῦτο γιατί ἡ αἵρεση δέν ἔχει ὑγιῆ πνευματικά κριτήρια.

Ακατήχητοι, δυστυχῶς, προηγουμένως, ἄγευστοι πείρας καί ἀγῶνα πνευματικῆς ζωῆς, χωρίς ἐμπειρο πνευματικό ὄδηγό, οί πρώην Ὁρθόδοξοι δέν μποροῦν νά συνειδητοποιήσουν, ὅτι αύτό τό ὅποιο περιγράφουν ώς μοναδική ἐμπειρία, τήν ὅποια ὁ Κύριος, ὑποτίθεται τούς ἔδειξε διά μέσου τῶν ὄνειρων, εἶναι κάτι τόπιον πνευματικά ἐπικίνδυνο.

Ποῦ ἐγκειται αύτός ὁ κίνδυνος; Στό ὅτι σύμφωνα μέ τήν Ἅγια Γραφή (Β΄ Κορ. 11, 14) καί σύμφωνα μέ τήν ἐμπειρία καί τήν πείρα τῶν ἀγίων Νηπτικῶν Πατέρων τῆς Ἑκκλησίας μας τῶν διαχρονικῶν ἀναντικατάστατων ἀπλανῶν ὄδηγῶν μας, τά **ὄνειρα εἶναι χῶρος δράσης μεταμφιεζόμενης δαιμονικῆς παρουσίας**.

Τό νά μή πλανηθεῖ δηλαδή ὁ ἀνθρωπος μέσω τῶν ὄνειρων, τό ἐπισημαίνει ἡ Ἅγια Γραφή ἥδη ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη. Διαβάζομε στή Σοφία Σειράχ: «Τά ὄνειρα δίνουν φτερά στούς ἀνόητους. (...) Ἀπό τό ἀκάθαρτο τί μπορεῖ νά καθαριστεῖ; Καί

ἀπό τό ψέμα νά ἀληθέψει; (...) Πολλούς τά ὄνειρα τούς παραπλάνησαν κι ὅσοι ἐλπίσανε σ' αὐτά διαψεύσθηκαν» (Σοφ. Σειράχ 34, 1-7).

Γι' αύτό τό λόγο οί ιεροί Πατέρες, γνωρίζοντας τόν **κίνδυνο τῆς πλάνης**, ὅχι μόνο συνιστοῦν νά μή δίνουμε προσοχή στά ὄνειρα, ἀλλά θεωροῦν καί ώς ἄξιο ἐπαίνου τόν Χριστιανό πού θά ἀρνηθεῖ νά ἀποδεχθεῖ τυχόν ὄνειρο μέ θεϊκή προέλευση. Ἡ ἀρνησή του νά τό ἐμπιστευθεῖ, δείχνει ἄνθρωπο πνευματικά ὥριμο πού εἶχε τήν προσοχή νά μή πλανηθεῖ.

Τήν ἀγιοπατερική Ὁρθόδοξη διδασκαλία τήν συνοψίζει ἄριστα, ἐπικαλούμενος μάλιστα τήν ἐμπειρία τῶν πνευματικῶν πεπειραμένων (ώς παρά τῶν ἐν πεῖρᾳ γεγονότων ἡκούσαμεν) ὁ **ἄγιος Διάδοχος Φωτικῆς**. Άναφέρει στό 38ο κεφάλαιο τῶν Ἐκατό Γνωστικῶν Κεφαλαίων του: «**Ομως δύναται νά θεωρηθῇ μεγάλη ἀρετή τό νά μή δίδῃ σημασία κανείς στά ὄνειρα. Διότι τά ὄνειρα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, τούλαχιστον τά περισσότερα, ἀπό εῖδωλα τῶν λογισμῶν πού περιφέρονται ἐδῶ κι ἐκεῖ ἡ ὅπως εἶπα, φαντασίες, διά τῶν ὁποίων ἐμπαίζουν τούς ἀνθρώπους οἱ δαίμονες. Επομένως ἐάν δέν ἀποδεχθῶμεν κάποτε κάποιο ὄραμα πού θά σταλῇ σ' ἔμᾶς ἀπό τήν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, δέν θά ὄργισθῇ ἐναντίον μας, διότι τό ἀρνηθήκαμε, ὁ πολυπόθητος Κύριος Ἰησοῦς. Διότι γνωρίζει ὅτι αὐτό τό κάμνομεν ἀπό φόβου μήπως μᾶς ἀπατήσουν οἱ δαίμονες» (Μετάφραση π. Θεοκλήτου Διονυσιάτου, ἔκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη).**

Όλα τά ὄνειρα ἔχουν πειρασμική προέλευση; Ή Άγια Γραφή καί οί Πατέρες ἀπαντοῦν ὅχι. Υπάρχουν καί ὄνειρα πού προέρχονται ἀπό τόν Θεό. Τέτοια ὄνειρα π.χ. εἶναι τό ὄνειρο τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος (Ματθ. 1, 20), τό ὄνειρο τῶν Μάγων (Ματθ. 2, 12) καί τό ὄνειρο τῆς γυναίκας τοῦ Πιλάτου (Ματθ. 27, 19). Αύτές τίς περιπτώσεις ἐπικαλοῦνται διάφοροι αἵρετικοί στίς συζητήσεις μαζί τους γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνουν στά ὄνειρα, θεωρώντας ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ὅλα ἔχουν θεϊκή προέλευση.

Γιά τά ὄνειρα πού ἔχουν θεϊκή προέλευση κάνουν λόγο καί οί ἀγιοί Πατέρες, οι ὁποῖοι ταυτοχρόνως περιγράφουν καί μερικά βασικά γνωρίσματά τους, πού στά πλαίσια τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα ἀποτελοῦν καί **κριτήρια ἀξιολόγησης καί προέλευσής τους** (βλ. π.χ. Ἀγ. Διαδόχου Φωτικῆς, Κεφ. 36-37). Μποροῦν, δηλαδή, ἔτσι ὄρθως νά ἀξιολογήσουν ἀν εἶναι γνήσια ἡ νόθα αὐτή ἡ ἐμπειρία καί κατ' ἐπέκταση ἡ προέλευση αὐτῶν τῶν ὄνειρων.

Αύτός ὅμως ὁ πνευματικός πλοῦτος, τά πνευματικά κριτήρια τῆς Νηπτικῆς ἀγιοπατερικῆς παραδόσεως, εἶναι ἀνύπαρκτος στό χῶρο τῆς αἵρεσης. Αύτό ἔχει ώς ἀποτέλεσμα νά ζοῦν μιά πλάνη σέ σχέση μέ τά ὄνειρα, ἀλλά καί νά προσπαθοῦν νά τήν ἐπιβεβαιώσουν ἐπικαλούμενοι τήν Άγια Γραφή!

Καί στήν ἔνσταση, πῶς μπορεῖ κάποιο ὄνειρο νά ἔχει δαιμονική προέλευση, ὅταν ὡρισμένες φορές ἐπιβεβαιώνεται, μᾶς ἀπαντᾶ μέ τήν χαρακτηριστική του ἀκρίβεια ὁ Ἄγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Κατά τόν ἵερό Πατέρα, οἱ δαίμονες προλέγουν ἄλλοτε βλέποντες αὐτά πού γίνονται ἀπό μακριά καί ἄλλοτε στοχαζόμενοι. Γι' αὐτό πολλές φορές λένε ψέματα ἐνῷ κάποιες φορές μέ τόν τρόπο αὐτό ἀληθεύουν. Καί ως ἐκ τούτου **ποτέ δέν Θά πρέπει νά τούς δίνουμε σημασία** (Ἔκδοσις Ἀκριβής, 2, 4). Ἀν τυχόν ὁ ἀνθρωπος δείξει ἐμπιστοσύνη ἐπειδή συνέβη κάτι τό ὅποιο ἐπαληθεύτηκε, ἀπλῶς, ὁ ἀντίδικος ἔχει καταφέρει νά ἀποσπάσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀνθρώπου καί ως ἐκ τούτου νά είναι πιό εύκολα χειραγωγήσιμος στήν πλάνη.

Νά λοιπόν, γιατί ποτέ οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί σύμφωνα μέ τήν παρακαταθήκη τῶν ἀγίων Πατέρων, οὔτε πιστεύουν οὔτε ἐμπιστεύονται τά ὄνειρα. Προέχει ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία καί ὅχι ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀθεράπευτου ἀπό τά πάθη ἀνθρώπου στήν μεταπτωτική λειτουργία τῆς φαντασίας.

(Περιοδικό «διάλογος», τεύχος 89)

(Πηγή ηλ. κειμένου: impantokratoros.gr)